

Veneuze bloedafname

Vorbereiding patiënt

- **Goede positie:** liggende houding of zittend met steun, nooit staand of zittend zonder steun.
- Zware **inspanningen** zijn te **vermijden** vanaf 24 uur voor de bloedafname
- Voor nuchtere bloedafnames is het aan te bevelen dat de patiënt **12 uur nuchter** is.
 - Nuchter betekent geen inname van vloeibaar of vast voedsel sinds de afgelopen 12 uur (ook geen koffie, thee, alcohol en tabak). Alleen de inname van water is toegestaan.
 - Nuchtere bloedafname is vereist voor: glucose, insuline en triglyceriden
- Bepaalde parameters kennen een **diurnale variatie** (bv. cortisol, ACTH, prolactine).
- Bloedafnames gebeuren bij voorkeur **voorafgaand aan de inname van medicatie**.
 - De interpretatie van TDM spiegels vereist meestal een dalwaarde!
- Sommige analyses vereisen een voorafgaand dieet (voedingsmiddelen die gedurende 48u vóór de afname vermeden moeten worden):
 - 5 HIAA: bananen, gedroogde vruchten, citrusvruchten, avocado's, tomaten, pruimen, kiwi's, ananas, walnoten, aubergine of geneesmiddelen die een werking uitoefenen via het serotonine mechanisme.
 - Catecholamines: chocolade, bananen, citrusvruchten, matig thee- en koffieverbruik
 - VMA en HVA: bananen, vanille, thee, koffie, chocolade

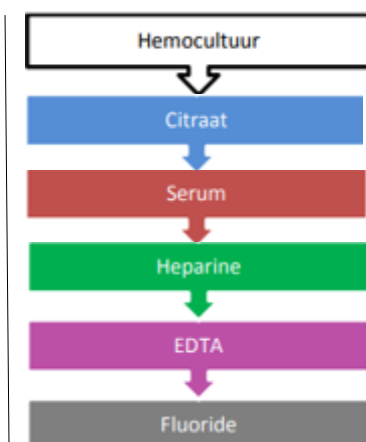
Procedure

- Breng de naald in de naaldhouder en leg alle materiaal en bloedtubes binnen handbereik.
- Pas handhygiëne toe.
- Leg knelband ongeveer 10 cm boven punctieplaats aan (knelband niet langer dan 1 minuut aangetrokken houden voor de punctie zelf).
- Laat patiënt een vuist maken, NIET pompen.
- Zoek een palpeerbare vene en ontsmet de prikplaats; laat ontsmettingsmiddel 30 seconden opdrogen.
- Fixeer de vena door de huid aan te spannen enkele cm onder de prikplaats.
- Breng de naald in de vene met de opening van de naald naar boven.
- Breng de eerste buis in de naaldhouder (respecteer buisvolgorde: zie figuur).
- Vraag de patiënt de hand terug te openen (indien er een vuist werd gemaakt).
- Maak de knelband los zodra het bloed in de eerste buis stroomt.
- Zwenk elke tube na afname, NIET schudden.
- Trek de naald uit de vene en druk punctieplaats af met wattenbol.
- Verwijder de naald onmiddellijk in de naaldcontainer, NOOIT recappen.
- Kleef een pleister op de punctieplaats.
- Identificeer onmiddellijk na bloedafname alle tubes met naam/voornaam patiënt (minstens initialen) en/of link de afgenomen tubes elektronisch aan de patiënt.
- Breng de geïdentificeerde tubes onmiddellijk in een zipperzakje (samen met aanvraagformulier indien geen elektronische aanvraag werd gemaakt).

Afname volgorde van de tubes

Het type af te nemen tube (of specifieke afname vereisten) wordt gecodeerd vermeld bij de analyses op het papieren aanvraagformulier, of afgebeeld bij het maken van een elektronische aanvraag. Bij twijfel kan u altijd terecht op de labogids.

| Gelieve bij afname onderstaande volgorde van tubes te respecteren (CLSI-richtlijn GP41 ED7, 2017):

Opmerking 1: indien van toepassing moeten hemocultuur flesjes steeds als eerste afgenomen worden, dus vóór de afname van bloedtubes.

Opmerking 2: bij gebruik van een vleugelnaald voor de afname van een citraattube wordt aangeraden om eerst een discard citraattube af te nemen (of toch eerst de serumtube vóór de citraattube af te nemen), omdat de lucht in de slang ervoor kan zorgen dat een citraattube als eerste buis onvoldoende gevuld wordt.

Aandachtspunten

- Indien bij eenzelfde patiënt meerdere afnames op verschillende tijdstippen gebeuren, gelieve dan eveneens datum en uur van afname op de stalen te vermelden (bvb glucose belastingscurve).
- Laat alle tubes volledig vol lopen tot aan de merkstreep.
 - Een **correcte vulling** is zeker van belang bij citraattubes! Kijk bij onvoldoende gevulde citraattubes de vervaldatum na van de tube (citraattubes voorbij de vervaldatum verliezen hun vacuum, waardoor ze niet meer correct kunnen gevuld worden). Vervang vervallen citraattubes asap.
- Breng nooit bloed van één tube in een andere tube over (maakt resultaten van bepaalde analyses onbetrouwbaar)!
- Hemolyse is een belangrijke oorzaak van afwijkende resultaten. Mogelijke oorzaken zijn: moeilijke bloedafname, stuwling (te hard/te lang aanspannen van de knelband), te sterke afkoeling of verhitte, te sterk mengen van bloed, gebruik van te dunne naalden
 - Om u nog beter te helpen bij de interpretatie van de resultaten wordt bij eventueel aanwezige hemolyse interferentie een analyse-specifieke hemolyse commentaar vermeld onder de beïnvloede analyse(s).

Staalbewaring en transport

In afwachting van ophaling door een koerier van het laboratorium worden de bloedstalen op kamertemperatuur (17-25°C) bewaard.

De stalen dienen ten laatste 24u na afname in het laboratorium aanwezig te zijn.

Voor analyses waarbij de bewaar- en transporttijden na afname kritisch zijn (beperkte stabiliteit) wordt dit expliciet vermeld op het aanvraagformulier en in de labogids.

Wijzigingshistorie

Revisiedatum	
07/2026	Bijgewerkt: afname volgorde van de tubes